

KREATIVA MILJÖER!

Hur uppstår de?

- Ur samhällspolitiskt perspektiv
- Ur universitets- och företagsperspektiv
- Ur mikroperspektiv

Medverkande: Ingvar Carlsson, Gunnar Wetterberg, Gunnar Öquist, Mats Lindroos, Torun Nilsson, Emma Sparr, Annette Granéli, Hampus Jakobsson, m.fl.

ONSDAGEN DEN 11 SEPTEMBER 2013, KL. 09:30 – 16:30
AULAN, UNIVERSITETSSJUKHUSET I LUND

KUNGL. FYSIOGRAFISKA SÄLLSKAPET I LUND
AKADEMI FÖR NATURVETENSKAP, MEDICIN OCH TEKNIK

HJÄRNTRUSTEN®

Medicinska Fakulteten, Lunds universitet

Roland von Bothmer: Professor emeritus i genetik och växtförädling och tidigare dekanus vid SLU. Forskning kring genetiska resurser och senior advisor för The Global Seed Vault på Svalbard. Preses i Kungl. Fysiografiska Sällskapet i Lund och ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien.

Gunnar Wetterberg: Samhällspolitisk chef på Saco (1999-2013), historiker (hedersdoktor vid Lunds Universitet), författare och samhällsdebattör. Ett antal skrifter om t ex Axel Oxenstierna och Arvid Horn och om offentlig ekonomi, demografi och utbildning kopplat till samhällsförändringar. I sommar publicerar han en ny bok, "Wallenberg. Ett familjeimperium" (Bonniers).

Ingvar Carlsson: Tidigare statsminister under flera perioder på 80- och 90-talet. Under Erlanders tid sekreterare i statsrådsberedningen, under Palme-tiden minister med ansvar för framtidsfrågor. Med sin långa erfarenhet av svensk politik och statsledning har han en unik överblick över Sveriges utveckling som forsknings- och kunskapsnation.

Foto: Gunnar Frisell

Gunnar Öquist: Professor emeritus i fysiologisk botanik vid Umeå Universitet. Tidigare ständig sekreterare vid Kungliga Vetenskapsakademien och huvudsekreterare för Naturvetenskapliga forskningsrådet. Ordförande för "Excellensutredningen" som publicerades av Vetenskapsakademien i december 2012.

Sven Widmalm: Professor i idé- och lärdomshistoria vid Uppsala Universitet, samhällsdebattör (forskningspolitik) och författare till skrifter om kopplingen mellan forskning och den tekniska industrins utveckling. Arbetar för närvarande med projektet "Science and Modernization in Sweden".

Elias Eriksson: Professor i neuropsykofarmakologi. Framstående forskare inom neurobiologi och psykiatri med rötter i Arvid Carlssons Nobelprisbelönade forskning. Engagerad (och kontroversiell) forskningspolitisk debattör i bl.a. DN och på Newsmill.

Emma Sparr: Professor i fysikalisk kemi vid Lunds Universitet, ledamot i Sveriges unga akademi (Kungliga Vetenskapsakademien) och i "Future Research Leaders".

Annette Granéli: Forskarassistent i molekylär biofysik vid Göteborgs Universitet, ordförande i Sveriges unga akademi.

Nils Karlson: Docent, nationalekonom och statsvetare, VD för Ratio, näringslivets forskningsinstitut, som studerar företagandets villkor i allmänhet och problemen kring växande företags kompetensförsörjning och utvecklingskraft i synnerhet.

Mats Benner: Sociolog, professor i forskningspolitik, föreståndare för Forskningspolitiska Institutet i Lund. Hans studier rör forskningens politiska styrning, ledning och organisation - men även finanskrisens politiska och ekonomiska konsekvenser. Sekreterare i "Excellensutredningen".

Jens F Rehfeld: Professor vid Rigshospitalet i Köpenhamn. Ledande inom medicinsk biokemi i Danmark. Internationellt uppmärksammas (och prisbelönt) forskning om peptidhormon och sjukdomar som orsakas av rubbningar i dessa system. Rehfeld har lyckats skapa en nyskapande och produktiv frizon inom ramen för en gigantisk sjukvårdsorganisation.

Program

- 09:30 – 09:35 **Välkommen**
Roland von Bothmer, professor emeritus, preses i Kungliga Fysiografiska Sällskapet, Lund
- 09:35 – 09:45 **Kreativ miljö – vad är det?**
Rolf Håkanson, professor emeritus, Hjärntrusten, Lund
- 09:45 – 12:00 **I. *Kreativ miljö - ur ett samhällspolitiskt perspektiv***
Moderator: **Gunnar Wetterberg**, Samhällspolitisk chef SACO, Stockholm
- 09:45- 10:35 **Kreativa miljöer kräver samverkan**
Ingvar Carlsson, tidigare statsminister
- Kreativa miljöer för nyskapande forskning**
Gunnar Öquist, professor emeritus, Umeå universitet
- Kreativ förstörelse eller förstörd kreativitet? Omvandlingen av universiteten**
Sven Widmalm, professor, Uppsala universitet
- Sveriges tillbakagång som forskningsnation: Förutsägbar och självförvållad**
Elias Eriksson, professor, Göteborgs universitet
- 10:35 – 11:00 *Kaffe*
- 11:00 – 11:30 **Förberedda diskussionsinlägg till panelen:**
Emma Sparr, professor, Lunds universitet
Annette Granéli, forskarassistent, Göteborgs universitet
Nils Karlson, VD Ratio, Stockholm
- 11:30 – 12:00 **Fri diskussion**
- 12:00 – 12:45 *Lunch*
- 12:45 – 14:30 **II. *Kreativ miljö - ur ett universitets- och företagsperspektiv***
Moderator: **Mats Benner**, professor, Lunds universitet
- 12:45 – 13:40 **En forskningsmiljö av världsklass på Danmarks största sjukhus**
Jens F Rehfeld, professor, Rigshospitalet, Köpenhamn
- Innovativa företag måste kunna hantera både succé och kris**
Anders Vedin, tidigare VD AstraHässle, Mölndal
- IKEA: En lärande arbetsplats i ständig förnyelse**
Anna Jonsson, ekonomie dr., Ekonomihögskolan, Lund
- Den kreativa miljön vid internationella forskningsanläggningar**
Mats Lindroos, acceleratorchef ESS, Lund
- 13:45 – 14:00 **Förberedda diskussionsinlägg till panelen**
Thomas Hedner, professor, Göteborgs universitet
Torun Nilsson, författare, ledarskribent Dagens Industri
- 14:00 – 14:30 **Fri diskussion**
- 14:30 – 15:00 *Kaffe*
- 15:00 – 16:00 **III. *Kreativ miljö - ur ett mikroperspektiv***
Moderator: **Per Alm**, Lund
- 15:00 – 15:30 **Miljön bakom Losec – Astras största framgång**
Enar Carlsson, tidigare forskningschef, AstraZeneca, Mölndal
- Företagsinkubatorer som kreativa miljöer**
Charlotte Lorentz Hjort, VD Krinova, Kristianstad
- Hur sex unga entreprenörer erövrar världen**
Hampus Jakobsson, serie-entreprenör, Malmö
- 15:30 – 16:00 **Fri diskussion med panelen**
- 16:00 – 16:10 **Avslutning/sammanfattning**
Rolf Håkanson/Per Alm

Anders Vedin: Läkare (internmedicin), VD för AstraHässle 1985-1998. Under denna period ansvarig för den företagskultur, som gjorde det möjligt att slutföra utvecklingen och lanseringen av fyra av världens 10 mest sålda läkemedel, bl.a. magsårsmedicinen Losec. 1989-2012 var de sammanlagda intäkterna bara från Losec drygt 700 miljarder SEK.

Anna Jonsson: Ekonomie doktor, Handelshögskolan, Göteborg. Avhandlingen (2008), från Ekonomihögskolan i Lund, handlade bl.a. om "knowledge sharing" inom IKEA som ett sätt att vidmakthålla förnyelseprocessen inom företaget. De flesta snabbväxande företag tenderar att stelna och bli orörliga (storlekens förbannelse?). IKEA har lyckats finna en formel för ständig förnyelse. Vilken?

Mats Lindroos: Chef för Accelerator-avdelningen på ESS i Lund sedan 2009. Disputation i kärnfysik på Chalmers 1993. Efter flera år som forskare vid acceleratoravdelningen på CERN i Genève, Schweiz, rekryterades han till Lund som ansvarig för att bygga acceleratordelen i anläggningen och skapa förutsättningar för att göra ESS till ett kraftcentrum för materialforskning och livsvetenskaper i Europa.

Thomas Hedner: Professor i klinisk farmakologi vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs Universitet sedan 1994. Han disputerade hos Arvid Carlsson 1978 och arbetade därefter med hjärta-kärl-relaterade problem i syfte att utveckla blodtryckssänkande läkemedel. Som professor har han engagerat sig i entreprenörskap och förespråkar idag läkemedelsutveckling utanför Big Pharma.

Torun Nilsson: Författare, debattör, ledarskribent i Dagens Industri. Beskrev 2010 nedmonteringen av svensk läkemedelsindustri vid millennie-skiftet i boken "När Sverige sålde Nobelprisindustrin". En riktig rysare!

Enar Carlsson: Disputerade i zoofysiologi vid Lunds Universitet, docent i farmakologi Göteborgs Universitet, forskningschef vid AstraHässle 1985-1998. Ansvarig för Losec-projektet från 1980, byggde upp projektgruppen inom företaget och skapade och vidmakthöll de täta internationella samarbeten och kontakter inom medicinsk och klinisk forskning, som gjorde Losec-projektet unikt framgångsrikt.

Charlotte Lorentz Hjorth: VD på Krinova i Kristianstad sedan 2011. Krinova är en av många företagsinkubatorer, som växer upp runt om i Sverige med syfte att skapa mötesplatser där forskning och näringsliv kan mötas. Avsikten är att hjälpa idé-burna unga företag att hitta gemenskap och stöd bland likasinnade. Långsiktigt ska dessa inkubatorer bidra till utveckling och förnyelse av näringslivet.

Hampus Jakobsson: Entreprenör. Tillsammans med 5 jämnåriga teknologer i Lund/Malmö grundade han företaget The Astonishing Tribe (TAT), som under 10 år utvecklade en rad användargränssnitt, som idag används i nästan alla mobiltelefoner. Under denna tid växte TAT till ett företag med 200 anställda runt om i världen. För ungefär två år sedan såldes TAT till Research in Motion (Blackberry) för närmare en miljard SEK. Hampus har nu startat ett nytt bolag - GetSalesDone.

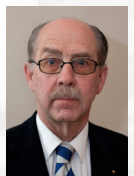
Rolf Håkanson: Professor emeritus, farmakologi, Lunds Universitet. Forskning inom gastrointestinal neuroendokrinologi, projektsamarbete med bl.a. MedScand, Ferring och Astra, medlem i projektgruppen bakom Losec (1984-2002). Styrelseledamot i Hjärntrusten.

Nils-Otto Sjöberg: Professor emeritus, obstetrik och gynekologi, Lunds Universitet. Tidigare chef för kvinno-kliniken i Malmö. Grundforskning (reproduktiv neuroendokrinologi), klinisk forskning (reproduktion och perinatalmedicin), entreprenör med ett antal utvecklingsprojekt utanför akademien.

Per Alm: Seniorprofessor, patologi, Lunds Universitet. Kungl. Fysiografiska Sällskapetets ständige sekreterare och skattmästare. Vetenskapligt råd i Socialstyrelsen. Grundforskning (biogena aminer, innervation av urin-vägar och genitalorgan, fria radikaler) och klinisk forskning (tumörpatologi).

Kreativa miljöer : Vad kännetecknar dem, hur uppstår de och hur vidmakthålls de?

Svensk naturvetenskaplig/biomedicinsk grundforskning har tappat sin internationellt ledande position, samtidigt som svensk kunskapsindustri har fått problem. Finns här ett samband? Problemen har fördjupats under de senaste två decennierna, exemplifierat av turbulensen kring Pharmacia, AstraZeneca, Sony Ericsson, ST-Ericsson, Sony Mobile, SAAB, Volvo, Gambro osv.

Krisen tvingar politikerna att agera. För dem är det en ryggmärgsreflex att lösa problem genom att skjuta till pengar. Men i det här fallet handlar det egentligen inte om brist på pengar, det handlar mer om att använda pengarna på rätt sätt.

Det finns alltid en risk att forskningspolitiska satsningar får karaktär av näringspolitik, eftersom politiker tenderar att blanda samman begreppen forskning och produktutveckling.

Frågan är: Hur skapar man de förutsättningar – den kreativa miljö – som krävs för att forskare, uppfinnare och innovatörer/entreprenörer ska göra upptäckter och utveckla framtidens innovationer?

Vad kan man göra för att gynna framväxten av kreativa miljöer?

1. Kreativ miljö ur ett samhällspolitiskt perspektiv

Hur får vi till stånd ett samhällsklimat, som gynnar forskning och utveckling? Här deltar politiker och beslutsfattare med ansvar för forskning och näringslivsfrågor.

2. Kreativ miljö ur ett universitets- och företagsperspektiv

Hur skapar man det goda universitetet och det goda företaget, dvs hur uppmuntrar man till innovationer och förnyelse inom ramen för en traditionell, ofta byråkratisk organisation? Finns det över huvud taget förutsättningar för att bygga upp en kreativ miljö i en hierarkisk, ekonomistyrd organisation?

3. Kreativ miljö ur ett mikroperspektiv

Hur ser en kreativ arbetsmiljö ut i verkligheten?

Under denna rubrik samlar vi forskare och entreprenörer, som vet hur det är att arbeta tillsammans i en kreativ process och som kan beskriva vad det var som fick idéerna att flöda.

Symposiet

Kreativa miljöer!

arrangeras av

Kungliga Fysiografiska Sällskapet i Lund som instiftades 1772 är en av landets äldsta kungliga vetenskapliga akademier. Sällskapet är en akademi för naturvetenskap, medicin och teknik.

KUNGL. FYSIOGRAFISKA SÄLLSKAPET I LUND
AKADEMI FÖR NATURVETENSKAP, MEDICIN OCH TEKNIK

Stortorget 6, 222 23 Lund
Tel: 046-13 25 28 Fax: 046-13 19 44
e-post: kansli@fysiografen.se
www.fysiografen.se

Sällskapet delar årligen ut cirka 25 miljoner kronor i forskningsanslag och vetenskapliga priser och stödjer i första hand vetenskaplig verksamhet hos yngre, icke-etablerade forskare. Sällskapet anordnar också årligen flera vetenskapliga symposier i syfte att synliggöra forskningens betydelse i samhället.

Hjärntrusten
Bankgatan 6, 223 52 Lund
Tel: 046-15 10 80 Fax: 046-15 11 86
e-post: info@hjarustrusten.se
www.hjarustrusten.se

Hjärntrusten

Under mer än 25 år har Hjärntrusten, som utvecklar chefer och ledare, erbjudit mötesplatser där representanter för akademi och näringsliv har kunnat diskutera ledarskapsproblem under förtroliga former. Sedan år 2000 har 350 företag och organisationer haft representanter i hjärntruster.

Under samma tid har Hjärntrusten genomfört 80 seminarier och konferenser rörande företeelser och samhällsförändringar med betydelse för forskning, entreprenörsverksamhet och företagande. Totalt 4000 deltagare har medverkat.

Medicinska Fakulteten, Lunds universitet